

Bedriftsforbundet

VERDISKAPING VEKST VELFERD

C. J. Hambros plass 5,

0164 Oslo

Telefon 23 35 70 10

Telefaks 23 35 70 11

www.bedriftsforbundet.no

Det Kongelige Nærings- og Handelsdepartement
Postboks 8014 Dep
0030 Oslo

Deres ref.:
200304373-5/JD

Vår ref.:
AF

Dato:
1. september 2003

Utkast til lov om ny enhet for innovasjon og internasjonalisering – alminnelig høring

Viser til høringsbrev av 4. juli 2003 med høringsfrist 1. september 2003.

Bedriftsforbundet har ingen innvendinger mot forslagene til organisering for ny innovasjons- og internasjonaliseringsenhet. Sammenlåingen og omorganiseringen av virkemiddelapparatet medfører en modernisering og effektivisering av organisasjonen og tiltakene, noe vi finner meget positivt.

Når det gjelder organets oppgaver og prioritering av virkemidler vises det til vårt høringsnotat fremlagt for Stortingets næringskomité av 27. mai 2003, som følger vedlagt. Vi vil spesielt betone viktigheten av enkle ubyråkratiske med kort saksbehandlingstid. I den forbindelse vil vi vise til FUNN-ordningen og senere SKATTEFUNN-ordningen som eksempler på gode og effektive tiltak mot næringslivet, med kort og enkel saksbehandling, og med stor grad av serviceinnstilling ovenfor næringslivet.

Bedriftsforbundet vil i tillegg vektlegge betydningen av at det prioriteres virkemidler ovenfor kvinnelige etablerere for å styrke andelen av bedrifter med kvinnelige ledere og eiere. Dette gjelder både i distriktene og sentrale strøk av landet.

Vi takker for henvendelsen.

Vennlig hilsen
Bedriftsforbundet

Are Fagerhaug
Næringspolitisk Rådgiver

Vedlegg: Høringsnotat til Stortingets næringskomite av 27. mai 2003

Bedriftsforbundet er interesseorganisasjon for små og mellomstore bedrifter (SMB) i Norge. Forbundet har om lag 3 500 medlemsbedrifter, som sysselsetter ca 30 000 mennesker. Bedriftsforbundet er partipolitisk uavhengig, bransjeuavhengig og representerer hele bedriften.

Stortingets næringskomite
Stortinget
0026 OSLO

Vår ref.: MGH

Oslo, 27.05.03.

HØRINGSUTTALELSE – ST.PRP. NR 51 FOR 2002-2003 VIRKEMIDLER FOR ET INNOVATIVT OG NYSKAPENDE NÆRINGSLIV

1. Mål

Bedriftsforbundet er meget godt fornøyd med målet om at Norge skal være ett av verdens mest nyskapende land, preget av holdninger og kultur for å skape noe nytt, og at vi skal være blant de fremste land i verden innen ny teknologi, kompetanse og kunnskap.

Målene er ambisiøse. Men Norge skulle ha gode forutsetninger for å nå dem fordi vi har en befolkning med høy utdanning, store naturrikdommer som vi kan foredle for å ta ut merverdier av, og en stor offentlig kapitalbase som kan danne grunnlag for fremtidig verdiskapning. Med vårt generelt høye kostnadsnivå, er det innen kunnskapsbasert næringsliv vi har størst konkurransekraft. Derfor er FoU og innovasjon av avgjørende betydning for et fremtidsrettet næringsliv.

2. utfordringer

Bedriftsforbundet ser med bekymring på nedbyggingen av industrien og konkurranseutsatt næringsliv, som i neste omgang får konsekvenser for skjermede bedrifter. Utviklingen er mer enn konjunkturskapt. Den viser at Norge står overfor store utfordringer for å bevare og skape et konkurransedyktig og fremtidsrettet næringsliv både i dag og når oljeinntektene avtar og pensjonsforpliktelsene øker for alvor. Dette krever at politikerne setter verdiskapning foran nye velferdsgoder og at rammebetingelsene for næringslivet blir minst så gode som i våre fremste konkurrentland.

3. Virkemidler

Vi er også meget godt fornøyd med de primære virkemidlene som meldingen legger opp til for å styrke innovasjonen i næringslivet:

- At gode rammevilkår er det viktigste grunnlaget for å etablere og drive næringsvirksomhet. Budsjettpolitikken, rentenivå, kronekurs og skatte- og avgiftspolitikken spiller en avgjørende rolle. Skattepolitikken må fremme sparing og investering i næringsvirksomhet og fremme verdiskapning fremfor konsum.
- At direkte virkemidler rettet inn mot utvalgte grupper og områder skal supplere rammevilkårene der hvor verdiskapningen kan økes ut over det åpne markedet kan gi, og utløse samfunnsøkonomisk lønnsomme prosjekter. Vi er også enige i innovasjon må være det sentrale målet for de direkte virkemidlene og at disse samordnes.

Virkemidlene må virke minst mulig konkurransevridende. De skal ikke kompensere for sviktende lønnsomhet i bedriftene.

- Økt samspill mellom privat og offentlig sektor.

4. Organisering

Bedriftsforbundet mener at næringspolitikk og tilhørende virkemidler bør mest mulig samles i ett departement, i Nærings- og handelsdepartementet, for at disse elementene ses i sammenheng. Vi mener det er positivt med en desentralisert forvaltning av virkemidlene og en fleksibilitet slik at virkemidlene kan tilpasses lokale behov.

Vi støtter regjeringens forslag om å opprette en ny enhet for innovasjon og internasjonalisering fra årsskiftet ved å slå sammen Statens nærings- og distriktsutviklingsfond (SND), Norges Eksportråd og Statens veiledningskontor for oppfinnere (SVO). Dermed vil brukerne få ett kontor å forholde seg til for å nå de virkemidler og tjenester som disse tre organene nå representerer. Vi støtter regjeringens forslag om å vurdere å knytte SIVA til denne nye enheten, og mener at spesielt SIVAs investeringer i såkorn- og venturefond bør samordnes med øvrige statlige finansieringsordninger rettet mot innovasjon og næringsutvikling. Ut fra bruker- og administrative perspektiver mener vi det er uheldig med en oppsplitting av de finansielle virkemidlene.

Den nye enheten bør være statens sentrale næringspolitiske organ innen finansiering, rådgivning, nettverksbygging og kompetanseheving i de enkelte fylker og regioner. I tillegg må den utvikle virkemidler for profilering av norsk næringsliv i utlandet, slik regjeringen foreslår. For å fungere effektivt må den nye enheten etter vår mening ha:

- Klare mål og oppgaver som det er mulig å etterleve og mulig å etterkontrollere for departementet.
- Tilstrekkelig fleksibilitet til å møte lokale behov og skiftende utfordringer i næringslivet, slik regjeringen foreslår.
- Stabile og forutsigbare bevilgninger over en periode på fire-fem år for at enheten på en tilfredsstillende måte skal kunne fungere som et effektivt og langsiktig organ overfor næringslivet. Den må ikke bli brukt som salderingspost under budsjettbehandlingene to ganger i året, slik SND gjentatte ganger er blitt gjennom årene.

I tillegg til lokale kontorer, bør det legges opp et IKT-basert søkerverktøy for å finne frem til de ulike offentlige og halvoffentlige tilskudds- og låneordningene for å gjøre det lettere for brukeren å orientere seg i dette markedet.

5. Målgrupper

Vi er enig i at den nye innovasjonspolitikken spisses inn mot målgruppene entreprenører, unge bedrifter, innovasjonssystemer, SMB med ambisjoner og potensial for vekst og/eller med internasjonalt potensial, og FoU.

I tillegg må innovasjonspolitikken rettes inn mot etablerte SMB-bedrifter. Mindre bedrifter har gjennomgående lavere innovasjonsaktivitet enn større bedrifter og vanskeligere for å skaffe seg kapital til nyutvikling. Her er det med andre ord et stort utviklingspotensial.

6. Kapital

Kapital er den kritiske faktoren ved utvikling av nye bedrifter, viser gjentatte meldinger fra gründerhold. Mange gode forretningsideer blir aldri kommersialisert eller de blir solgt til utlandet i mangel på kapital eller kompetanse innen kommersialisering. Etter vår oppfatning

har det offentlige en betydelig oppgave i å støtte forretningsideer med markedspotensial i etableringsfasen og helt frem til bedrifter går med overskudd og kan stå på egne ben. Altfor mange bedrifter har ramlet sammen i tidlig fase på grunn av kapitalmangel, blant annet til kommersialisering. Bare 40 prosent av bedriftene overlever de fem første årene.

I mangel på tilstrekkelig privat risikokapital, mener vi at det offentlige må stille mer risikokapital til disposisjon som tilskudd og lån. Videre støtter vi forslaget om å utvide ordningene med såkorn- og venturefond med kombinert statlig og privat kapital. Vi er imidlertid skeptiske til for sterk regionalisering siden det kan være vanskelig å finne tilstrekkelig med private, regionale investorer. Dessuten mener vi at såkornfondene må gjelde for hele landet, siden entreprenører i byene kan ha like store problemer med å reise kapital som i distriktene.

For å profesjonalisere styringen av fondene, støtter vi forslaget om at fondene forvaltes av private miljøer. Vi støtter også forslaget om at det offentlige går i bresjen for å opprette regionale og nasjonale møteplasser for entreprenører og investorer.

7. Øvrige oppgaver til innovasjonsenheten

Bedriftsforbundet er enig i virkemiddelapparatet skal legge mer vekt på rådgivning, kompetansehevning, utvikling av nettverk, innovasjonsmiljøer, næringsklynger etc., siden innovasjon sjelden skjer i isolasjon. Mange entreprenører, gründere og bedriftsledere lever i næringsfattige miljøer og er alene om å løse store arbeids- og utviklingsoppgaver. Velfungerende nettverk hvor andre bedrifter, kunnskaps- og kompetansmiljøer inngår kan rette på dette.

Skal den nye innovasjonsenheten makte å løse sine oppgaver, er Bedriftsforbundet enig i at det trengs en proaktiv holdning blant ansatte. Organet må være dominert av en markedsorientert kultur fremfor en forvaltningskultur.

Dessuten trengs god markedsføring av det nye organets tjenester. Dette avspeiler en undersøkelse blant Bedriftsforbundets medlemmer i 2000, hvor bare 40 prosent av medlemmene hadde hørt om SND. For en institusjon av SNDs størrelse og oppgaver, må dette oppfattes som relativt svakt.

8. FoU

Norge bør ha de beste forutsetninger for å ligge i tet innen FoU. Den offentlige grunnforskningen ved universiteter og høyskoler må styrkes betraktelig for at Norge i fremtiden skal kunne hevde seg i et stadig mer globalisert samfunn hvor utviklingen går stadig raskere. Næringsrettet forskning må minst komme opp på gjennomsnittlig OECD-nivå innen 2005. Den offentlige finansierte forskningen bør koordineres gjennom Norges Forskningsråd og skje i samarbeid med næringslivet.

Skattefunn-ordningen har fått meget god mottagelse blant små og mellomstore bedrifter. Vi ber om at ordningen fortsetter og ikke erstattes av direkte tilskuddsordninger, slik Skatteutvalget har foreslått.

9. Skape gründerånd og –kultur

Virkemiddelproposisjonen viser til at Norge "har god tilgang på forretningsideer", men mangler kompetanse til å gjennomføre dem. Dessuten ligger Norge på jumboplass blant 32 land når det gjelder motivasjon og i bunnskiktet når det gjelder sosiale og kulturelle normer

for å entreprenørskap. På denne bakgrunn sier vi oss enige med regjeringen i at bygging av en entreprenørskapskultur vil være en av hovedutfordringene for norsk innovasjonspolitik i tiden fremover.

Holdninger fremmes i unge år. Derfor er det viktig at skolen fremmer initiativ og skaperevne hos elevene og sette gründerskap og verdiskaping på dagsorden. Alle elever må gis mulighet til å delta i bedriftsetablering i skolen. Det bør satses mer på yrkesfaglige studieretninger og lærlingordninger, og stimuleres til høyere utdanning i tekniske fag, siden teknisk kompetanse er et viktig for en høy innovasjonsaktivitet. Kontakten mellom bedrifter og utdannelsesinstitusjoner må bedres, og det må bli lettere å skaffe seg etterutdanning.

En meget viktig forutsetning for å fremme gründervirksomhet er at næringsdrivende får samme forpliktelser og rettigheter etter folketrygden som privat og offentlig ansatte, blant annet ved sykdom, arbeidsledighet, fødsel og pensjon.

Med vennlig hilsen
Bedriftsforbundet

Tom Bolstad
Adm.dir.